

Redacția, Administrația și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Borarii neînscrise nu se pri-
mesc. Manuscrise nu se re-
trimite!

Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inscrise mai prescote în Viena
Budași, Mosse, Hausenstein & Vogler
(No. 1005), Heinrich Scholch, Alois
Hörmel, M. Dukes, A. Oppel, J. Dan-
enberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mezel, Eckstein Bernat;
în Frankfurt: G. L. Dörsch; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețurile inserțiilor: o serie
pe săptămână pe o coloană 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tarife și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
serie 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LII.

Nr. 258. Brașov, Sâmbătă 18 (30) Noemvre 1889.

Prețurile în fiecare zi:
ediția ANSTO-ungară:
pe săptămână 12 n., pe șase luni
61 n., pe un an 120 n.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.

Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
la administrația, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 n., pe șase luni 5 n., pe trei
luni 2 n. 50 cr. Cu dusul în
casă: pe un an 12 n., pe
șase luni 6 n., pe trei luni 3 n.
Ună exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.

Atâtă abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 258.

Brașov, Sâmbătă 18 (30) Noemvre

1889.

Brașov, 17 Noemvre v.

Altațeri s'au deschis corpu-
rile legiuitoare române printr'un
mesagiu regesc, pe care 'lă vom
publica în numărul de mâne. Des-
voltarea lucrurilor în România
se urmărește pretutindeni cu mult
interes. Dovadă este și un
articul, ce 'lă publică „Neue freie
Presse“ din Viena, în numărul de
eri, cu privire la mesagiul român.
Estragem din acest articol următoarele:

„Amă așteptat cu orecare in-
cordare discursul tronului, cu care
Regele Carol a deschis astăzi
corpurile legiuitoare române. Abia
sunt două săptămâni, de când
ministeriul Catargiu a demisionat
spre a face loc ministeriului
Manu-Rosetti și ne îndoiim foarte,
dacă cabinetul junimist-conserva-
tiv de astăzi poate conta cu mai
mare siguranță la o majoritate în
corpurile legiuitoare, decât a pu-
tut să o facă acesta pretinsul ca-
binet homogen conservativ de ieri.
Schimbarea guvernului s'a
sevrșit pe timpul, când nu erau
intrunite camerele; nu era nici un
vot, față cu care ministeriul tre-
buia să se retragă; cabinetul Ca-
targiu a căzut în urma unui pro-
ces intern de descompunere, după
ce Regele a refuzat șefului
său mandatul pentru dizolvarea
camerelor.

Așa s'a întâmplat, că ați Re-
gele a trebuit să se adreseze me-
sagiul său unei reprezentanțe,
care peste puține săptămâni va fi
trimisă acasă, și că noul minister
Manu-Rosetti s'a prezentat unei
camere, despre care încă nu știe,
dacă va avea majoritate într'ensă.
Această situație, foarte nesigură,
se reoglindează, firesc, și în dis-
cursul tronului.

Țera este sătulă de lupte, dice

mesagiul; ea cere dela guvern
și dela reprezentanții ei o lucrare
spornică, o lucrare pentru conso-
lidarea finanelor, pentru legisla-
țiune, pentru stabilirea unui bun
sistem de dări. Regele s'a con-
vins în persoană, în călătoriile
sale, despre aceea, că țera s'a să-
turat de luptele înverșunate de
partidă în parlament și afară de
parlament; tot-odată s'a convins
despre strinsa legătură, ce există
între dinastia și popor.

În afară România n'are să se
témă de nimic, și precum accen-
tuează cu orecare conștiință de
sine mesagiul, ea posedă, grație
atitudinii sale înțelepte, încrederea
tuturor puterilor, și pacea ge-
nerală se susține cu succes prin
unanimele stăruințe ale acestor
puteri. Sunt der date toate condi-
țiunile unei lucrări neconturbate
și priincioase pentru dezvoltarea
interioră a țerei, presupunându,
că aderenții foștilor ministri Ca-
targiu și Vernescu nu vor împede-
ca, pe lângă opozițiune neuctiferă,
activitatea parlamentului și nu
vor forța dizolvarea lui, care a
tostu încunjurată prin schimbarea
cabinetului. Acest mers al ideilor
mesagiului, pe care le îmbracă
numai în parte în cuvinte putem
să-l urmărim cu viuă simpatie,
câci elu corăspunde unei înțelepte
îngrijiri pentru interesele poporu-
lui român.

...Acum se adresează represen-
tanței române chiar din gura re-
gelui întrebarea, dacă vră să se
reintărească la stabilitate. Răspunsul
nu poate întârzi mult, der, ori
cum ar fi el, ministeriul Manu-
Rosetti va pute reclama pentru
sine cu dreptu laudabilu atestat,
că are cea mai mare bunăvoință.

Mesagiul de ați admoniceză
camerele, că numai atunci vor

pute trece ca adevărată expresiune
a voinței naționale, decât vor fi
conșcii de răspunderea, ce li-o
impune situațiunea. Acesta este o
serioasă admoniare. România e avi-
sată la bunăvoința Europei prin
posițiunea sa, prin marile diver-
gențe de interese și de putere, ce
impresoră granițele sale. Acestei
bunăvoințe a avut a mulțami ea unita-
tea sa de stat înainte cu 20 de ani
și independența sa națională în-
ainte cu 10 ani. Der această bună-
voință trebuie în continuu câști-
gată, ca să nu se perdă. Românii
pot să arete acuma, decât au pri-
cepere pentru admiunarea Regelui
lor. E vorba de a incheia era
continuelor schimbări de sistem
și de cabinet, și a înlocui ambi-
țiunea lărmuitoare parlamentară, cu
lucrarea liniștită pentru progre-
sul țerei.

Din dieta Ungariei.

În ședința dela 26 l. c. Ludovic
Mocsary, înainte de a se pronunța
asupra bugetului, vorbește despre
afacerea cu regaliele. Intorcându-se
apoi la buget, dice, că se îndoesce
despre realitatea cifrelor sale,
fiindcă venitele statului sunt
socotite după anii cei mai buni.
Ministrul de finanțe își întemează
datele sale numai pe frase. Densul
în loc să facă economie umblă după
dragostea colegilor săi, punându-le
în prospectu sume considerabile.
În urmă vorbitorul declară, că
se alătură și densul pe lângă
propunerea lui Irányi. „Legea de
închegare dela, 1879“ dice Mocsary,
„e destul de regretabilă și după cum
vedem ea are urmări rele pentru noi.
Întrăga lume știe destul de bine,
cu câtă insufleție, alipire și dragoste
se porță populațiunea țerei față
de acestu bărbat (Kossuth), —
vedându acum lumea în ce chip
tractează dieta țerei cu el, sigur
că opiniunea generală va fi, că
această

dietă cu deputații ei nu reprezintă
națiunea maghiară... D-lă ministru
președinte, când a fost vorba de
acesta, n'ar fi trebuit să facă altceva
decât să dică: etă că prezenteză
camerei proiectul modificării
legei de închegare din 1879 (apro-
bări în stânga extremă). Dacă
ministru-președinte ar fi făcut
această declarație, e lucru neîn-
doios, că ar fi făcut-o cu învoirea
prealabilă a Maiestății Sale și
astfel s'ar fi repetit acel moment
însemnat întâmplat cu ocazia
incoronării sale, când adecă
Maiestatea Sa a oferit onorariul
incoronării spre ajutoarea
honvețimei și atunci ar fi fost
scos, din inima națiunii spinul
ce i s'a înfipt cu ocazia nenorocitei
afaceri dela Monor. Nu votez
bugetul.

Între furtunose „eljen-uri din
drepta și strigate de „Hoch“ din
stânga, Iokay Maurițiu răspunde
lui Mocsary dicându, că Ungurii
trebuie să mērgă umēru la umēru
cu Austria și să stea în legătură
cu ea. Dacă nu vor susține politica
estremă a guvernului, atunci un
victorios în cazul unui desastru
al Austriei n'ar mai întreba ce
stă scris în legile unguresc. „Idea
despărțirii Ungariei de Austria“
dice Iokay, „nu mai are loc în
politica practică unguresc“ (Aplauze
vii în drepta, mișcare în stânga.)
În fine glorifică Iokay pe Tisza și
politica lui și dice, că Tisza este
chemat să se severșescă marea
operă ce-a început-o. (Aplauze în
drepta și strigări de „Hoch“ în
stânga.)

Contele Albert Apponyi deosebesce
în viața cabinetului Tisza două
perioade. În cel dintăiu Tisza s'a
nisuit a aduce echilibru în finanțele
statului. Din 1878—1886 guvernul
Tisza a purtat o economie, ale căreia
resultate păgubitoare nu i-se vor
pute ierta nici-odată. În contul
unor stări finanțiare mai bune,
s'au încărcat pe spatel națiunii
din și în și greutăți totu mai mari,
pe câtu timp deficitul a crescut în
proporție cu jertfele aduse de
contribuabili. Casul acesta nu
are părechă în Europa.

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

Călătorie

făcută la 1650-60 în Țera-românească

de
Archidiaconul Paul de Alepp
Tergoviste. Climă. Usuri.

În acestu an, dela începutul
lunei Canonul II până la finea
lunei Adar, cădă prea multă
ninsore, învâind pământul
în totu timpul până la Pasca.
Așa viscole, și geru, și umedă,
și frig, n'am mai vedut
nici-odată până acum: chiar
vinul îngheța în vase, și
untul de lemn. Lămăele și
ouăle se făceau ca pietrele
cele mai tari și se stricau
cu totul. Să fi vedut atăr-
nându în jos de acoperișele
caselor, juru împrejur, nise
bețe lungi de ghiată cristali-
să; ceea-ce se întâmplă
atunci când prin căldura
din lăuntrul caselor ninsora
se topea și apoi prin acțiunea
înghețului făcarea picătură,
ce se cobora, se prefăcea în
bețe lungi de ghiată: obiectu
de mirare pentru omeni din
țera noastră.

Merită de a fi observat, că
cui mai mult comisei, ce porță
grija cailor domnesci și
boieresci, sunt originari din
țera noastră și din Egiptu,
mohamedani și creș-

tin. Boerii mai au o mulțime
de sclavi negriteni cumpărați,
pe cari poporul îi strigă:
„Arab! Arab!“ Așa-dacă,
el crede că toți omeni din
țera noastră sunt sclavi
negriteni, buni pentru a
servi la grajduri, și de
aceea ne desprețuesc foarte
mult; astfel că, la sosirea
noastră când vedură pe
Patriarchul, manierele și
ceremoniele noastre, și
observară eleganța, cu care
ceteam grecesce, fură
uimiți.

În zilele carnavalului
vedurăm nuntele lor; căci
atunci se fac cele mai multe
măritagii. Noptea, înainte
nunței, mirele se preâmbă
cu amicii săi calare totă
noptea, cu tambure, fluere
și torțe, pe stradele politiei;
mireasa cu fetele, companio-
nele ei, se pun în același
timp în trăsura, cu musicanții
în urmă, și se preâmbă prin
foburgele politiei, fără
vre-o acoperitură pe capetele
lor, după cum e costumul
femeilor nemăritate. În
acea și, fetele merg împre-
jur, în formă de cerc, prin
curtea casei, ținându-se una
pe alta de mână, și ornate
cu diferite feluri de orna-
mente, (jucându hora?). Pe
pēru porță o coronă de
tinichea lucitoare și de
bronz galben; pe lângă
rose artificiale, mănu-
făptuite de Venetiani și
Germani, tu-

lipan, jasmîn etc.; și joca
și cântă, în timp câtu se
mișcă în juru. Indată ce
mireasa a fost cununată
cu mirele în biserică, se
pune pe capul ei o cărpă
albă, spre semn, că a
devenit femeie măritată.
Sera mirele ese cu com-
panionii săi și musicanții,
er mireasa și alte femei
măritate în trăsura după
el, și așa se preâmbă
noptea și ziua, în veseliă,
câte două sau trei zile
în șir. Acesta e ceremonia
lor de măritagiu; și
nici un ochiu de invidie
sau perfidiă nu cade
asupra lor.

Am observat în această
țera, că în timpul
Marelui Carnavalu, ei
lasă bucatele de carne
și se dedau la pescu,
care atunci e înghețat,
și pare nise bucăți de
lemn, der e și mai tare.
Ei flă porță în subțiori
ca ori-ce altu lucru
uscatur, încâtu ne făcăr
să trăsărăm cu uimire.
Acesta am vedut și în
celelalte țeri mai
departe.

Femeile măritate și
fetele sunt aice fără
pată, curate, și foarte
regulate în conduita
lor. Ori și care e
cunoscută a fi făcutu
o faptă nelegiuită, e
trimisă de bărbatul ei
și isgonită la ocnu de
sare, de unde nu i
nici o scăpare; și
acolo rămân înfundate
pe viață.

(După „Timpulu“).

Maximele și reflecțiunile lui de la Rochefoucauld

în românește de I. G. Barițiu.
(Urmare.)

Mintea este totdeauna
amăgita de inimă.

—x—

Cel ce își cunoște
mintea, nu și cunoște
totdeauna și inima.

—x—

Omeni și evenimente
își au punctul lor
propriu de privire.
Sunt unele pe care
trebuie să le privești
din apropiere pentru
ca să le poți judeca
dreptu, și erăși
alte pe care nu le
judeci nici-odată
mai dreptu, decât
când le privești
din depărtare.

—x—

Nu acela este
înțeleptu, care află
numai din întâmplare
ceea-ce este raționalu,
ci celu-ce descopere,
alege și se bucură
de descoperirea sa.

—x—

Pentru de a
cunoște un lucru
perfectu, trebuie să
lă cunoști în cele
mai mici părți ale
sale; și fiind-că
acestea sunt
aprobe infinite,
cunoștințele
noștre rămân
mai totdeauna
superficiale și
necomplete.

—x—

Și care e scopul cu care guvernul... atâta? Este, că deși s'au sleit până și cele din urmă isvóre de venit, am ajuns acolo, ca adî mîne să ne trezim cu un bancrot... Principala noastră dorință este, să rupem odată cu această stare de lucruri. Este o mare absurditate a mai aștepta dela guvernul acesta un nou spirit de guvernare, câtă vreme în fruntea afacerilor țerei stă bărbatul, care în decursul guvernării sale a făcut greșeli așa de mari. Dacă d'ar opoziția cere ca Tisza să se retragă, asta o face în convingerea, că nu stăruie asupra unei mici afaceri personale, după cum dăce d'nsul, ci asupra unei întrebări hotărâtoare pentru interesele țerei și ale națiunii și stă în strînsă legătură cu întrebarea, dacă acest guvern bun este, s'eu rău?... Noi trebuie să schimbăm radical spiritul de guvernare. Oratorul a fost în tot decursul vorbirii sale viu aplaudat de opoziția.

SCRILE PILEI.

Demisionat. Monitorul oficial unguresc publică demisiunea lui Banffy-pașa dela Bistrița-Năsăud din postul de comisar r. pentru controlarea administrării fondurilor școlare și de știpeții ale grănițelor.

Maghiarisare ori jidovire? Sub titlul „Egy szo a zsidokrol“ (o voce despre Jidovi) publică „Kolozsvar“ dela 27 Noemvre un articol, prin care ne dovedește că se pöte de lămurit, că pretinția jidano-maghiară nu este numai vorbă golă și că astăzi mai mult ca ori și când trăim a avea în era jidovescă. Articolul lui „Kolozsvar“ bjbăe de laudele cele mai mari la adresa Jidovilor, despre cari dăce, că ei îndată ce ajung la o stare mai bună citesc numai cărți unguresc, prenumără numai diare maghiare și cercețază numai societățile maghiare. Din ținuturile, pe unde a apucat să se încuibeză jidovimea, pierе numai decât spiritul valach, ér maghiarisarea căștigă teren. Jidovii ridică școlă cu tendințe maghiare, lor d'ar „trebuie să le întindem mâna cu bucurie și să-i stimăm pe ei, cari de bună-voia s'apropiă de noi înmulțindu-ne în număr și putere... Trebuie să fim cu băgare de seamă la aceea, că industria, produsele noastre și întreaga noastră viață comercială n'avem s'o mulțămim nici unei rase, decât Jidanilor... Aici în Clușiu și-au ridicat o școlă, căreia iau dată caracter patriotic maghiar. Fapta acesta merită o deosebită laudă... Atragem d'ar atențiunea societății noastre maghiare la acest îmbucurător fapt, care ne arată în deajuns în ce măsură servesc nouele

instituții culturale jidovesci cauzei maghiarismului în această parte a țerei. Cinste și respectu nisuițelor și binecuvântare muncii lor!“

Nu mai adaugem nimic, reptila a caracterisat de ajuns elementul dela putere.

Evreii vreu să se organizeze. Evreii au trimis la ministrul Csaky o deputațiune constatătoare din reprezentanții comunităților evreesci din orașele diferitelor părți ale țării, cu scopul ca să îi predea un memorandum, în care ceru organizarea comunităților evreesci și sistemizarea administrațiunii comunale. Ministrul a promis, că se va ocupa cu atențiune de cererea Evreilor și după ce conversă pe rând cu fiecare membru din deputațiune, le dăse rămas bun prin câte-o căldurosă stringere de mână. Sângele apă nu se face.

Un duel. În 26 l. c. s'a întemplat un duel cu sabia între br. Nopcia Elek, deputatul cercului Hațeg, și între Bartok Lajos, redactorul diarului umoristic „Bolond Istok“. Duelul s'a întemplat în Pesta. Br. Nopcia a fost rănit, Pricina duelului era un articol vătămător, ce a apărut în foia lui Bartok.

Un sat pustiit. În zilele acestea satul Topolovețu din comitatul Timișului a fost aproape cu totul prăpădit de un mare incendiu. Bieții locuitor n'au putut mântui nimic, focul fiind ajutat de un mare vânt. Se dăce, că focul l'ar fi pus un rău-voitor. Pagubele bieților țeran sunt foarte mari.

A 3-a serată a muzicii orășenesci (cu abonament) va fi Duminecă în 1 Decemvre st. n. 1889 în sala otelului Nr. 1. Se va executa următoarea programă: 1. Marșul „reuniunii cetățenesci brașovene“ de Ant. Brandner. 2. „Concerte unguresc“, uvertură de Keler Bela (pentru prima oră). 3. „Suspini“, vals român de Ivanovic (pentru prima oră). 4. „Die Forelle“, temă și variațiuni de Franc. Schubert. 5. Finale I-ia din opera Lohengrin de Richard Wagner. 6. „Ganz allein“, de Labitzky. 7. Uvertură la opera Rubezahl de C. M. Weber. 8. „Glückswalzer“ de Suppé. 9. Mosaică din opera „Nachtlager in Granada“ de Conradin Kreutzer. 10. Die Lotosblume, Lied ohne Worte de A. Kraus. 11. „Wenn Frauen protegiren“ Polka française de Alf. Zamara. 12. Zum Durchgehen, polcă repede de A. Brandner.

Convenire colegială.

După o pauză de aproape o jumătate de an, Reuniunea noastră de gimnastică și de cântări începe a da din nou semne de viață. Mărturisim, că eram tare îngrijați de soarta acestei reuniuni. Ni-se împărtașia, că cu toate invitațiile comitetului, membrii „activi“ din ambele secțiuni ale Reuniunii nu voiesc să mai scie nimic de epitetul lor atâtu de frumos, că probele de cântări și orele de gimnastică sunt de tot slab cercetate, că dirigentul secțiunii de cântări, d-lu profesor N. Popovic, a încercat în toate chipurile a concentra din nou pe împreșcării membri ai corului său și că toate silințele sale au rămas zadarnice. Încă odată repetăm, aceste sciri ne puseseră pe gânduri.

Se vede însă, că bunul simț al majorității membrilor activi ai Reuniunii în cele din urmă totu a eșit învingător, deosebiții factori au ajuns la convingerea, că ar fi dureros, ca o instituțiune, ce durează mai bine de un pătrar de vécu și care în repetite rânduri a făcut laudă publicului nostru brașovean, să rămână în păraginire, s'eu, ce ar fi fost și mai dureros, să decadă cu totul.

Ca o schimbare în spre bine, ca o reculegere a puterilor, care susțin secțiunea de cântări a reuniunii noastre, privim noi convenirea colegială, ținută Marți în 14 v. ale l. c. Deși reuniunea noastră din nenorocire în anii din urmă a pierdut multe din puterile sale cele mai bune, și deși aceste perderi nu au putut fi înlocuite până astăzi într'un mod corespunzător, totuși rezultatul producțiunii din Marța trecută îl putem numi în genere îmbucurător, grație cu deosebire străduinței d-lui dirigent al corului reuniunii N. Popovic și a câtorva persoane din societatea noastră, care au binevoit a îmbogăți și a varia prin concursul d'nselor producțiunea, despre care e vorba.

Corul reuniunii, compus din dame și bărbați, a executat următoarele piese: „Suenirea“ și „Serbarca primăverii“ de F. Mendelssohn-Bartholdy, două coruri din balada „Crăiasa ielelor“ de N. Gade, „Copila tinerică“ de G. Dima și hora „Isvorul“ de d-lu dirigent N. Popovic. Tote aceste coruri au fost executate cu destulă precisiune și în parte și cu nuanșarea recerută. Mai mult au plăcut publicului, după cum am putut observa, ultimele două piese, care dealtmintelea, ca și celelalte piese, au mai fost executate la producțiunile anterioare ale corului nostru. Cu plăcere am observat și de astădată între coriști pe câți-va dintre vechii membri ai reuniunii, cum

sunt: d-na Carolina Leugeră și d-nii profesori Pantelimon Dima și Ipolita Ilasievici.

Deosebitele coruri au fost despărțite unele de altele prin o declamațiune a d-șorei Elena Dimitriu, prin o piesă de pian, esecutată de d-na Virginia Vlaicu, și prin două soluri ale d-lui Traian Mureșianu.

D-șora Elena Dimitriu a declamat poezia „Rochița“, tradusă din francezese de N. Tincu și publicată în „Revista nouă“, cu abilitatea-i obișnuită, dovedită cu diferite ocașii. Cu mult succes a esecutat la pian și d-na Virginia Vlaicu „Polca de la Reine“ de Raff în urma căreia la repetițele aplause ale publicului a mai adaus o variațiune asupra temei „Deșteptă-te Române“. D-lu Traian Mureșianu, care nu de mult s'a întors în Brașov dela academia de sculptură din München, a arătat în cele două soluri ale sale (Aria din opera Ernani de Verdi, și Ochii albaștri de Denza), că are o puternică voce de bariton, pe care o scie manua destul de bine. D'nsul a fost acompaniat la pian de d-lu dirigent N. Popovic.

Nu putem încheia această dare de seamă, fără a face două mici observațiuni. Mai întâi ar fi de dorit ca publicul nostru să arete mai multă punctualitate la astfel de producțiuni, ca începutul anunțat pentru 8 ore s'era să nu se amâne până aproape nouă, și alt doilea nu ar fi de rău, dacă on. public, s'eu mai corect d'is, unele persoane din on. public ar da mai multă atențiune punctelor ce se esecută și ar conturba mai puțin producțiunea prin conversațiuni, prin țâcănitul cuțitelor și alt furculițelor etc.

Încheind, exprimăm dorința, ca secțiunea de cântări a Reuniunii noastre să ne dea cât mai curând ocașie a asista la o nouă producțiune a ei și în deosebi, ca concertul proiectat de adunarea extraordinară a Reuniunii să se pötă esecuta, satisfăcându așteptărilor întregului public brașoven.

P. S. Eram să uităm o parte a petrecei de Marți, care cu deosebire pentru tineret a fost partea principală. După producțiune a urmat dansu, care a ținut până la 3 ore dimineața. Așa a intrat în postul Crăciunului o parte însemnată a publicului român din Brașov.

Literatură.

Preotul român, diart bisericesc, școlastic și literar. Anul XV. Apare în Gherla odată pe lună și costă pe an 4 fl. Proprietar, Redactor și editor Nicolae F. Negruțiu. — Nr. 11 pentru

Este o specie de cochetoriă a lăsa să se observe, că nu avem nici una.

Mintea nu pöte juca timp îndelungat rolul inimei.

Juneța este schimbăcioasă în gustul său, după cum circulă sângele ei, ér bătrâneța își păstrează gustul său din invetă.

Cu nimic nu suntem mai liberali ca cu sfaturi bune.

Cu cât iubesc cine-va mai înfocat, cu atâtu mai lesne se schimbă amorul în ură.

Erurile minții se înmulțesc cu etatea înaintată, ca și defectele trăsurilor feței.

Esistă căsătorii bune, d'ar nici una minunată.

Suntem neconsolați, când ne vedem înșelați de adversarii noștri și amăgiți de amicii noștri, și totuși trebuie să suferim adesea a fi înșelați prin noi înși-ne.

Nimic nu este așa de puțin șințat ca modul cum cine-va cere și dă

un sfat bun. Acela, care cere un sfat bun, pare că are o considerare plină de stimă cătră părerea amicului său, deși pe el îl interesează mai mult numai aprobarea lucrurilor sale și căștigarea unui cuvânt pentru fapta sa. Cel-ce dă sfat bun, corespunde încrederei arătate cu un zel viu și desinteresat, cu tôte că el, în cele mai multe casuri, are în vedere numai avantajul și renumele său.

A se înșela pe sine, fără a observa, este așa de ușor, pe cât de greu este a înșela pe alții, fără ca ei să observe.

Violenția cea mai mare consistă în ați da aparința, că ai cădut în cursă; și nici-odată nu ești înșelat mai ușor, decât când meditezi cum să înșeli pe alții.

Propusul de a nu înșela nici-odată ne espune pericolului a fi desu înșelați.

Așa de mult suntem dedați a ne prefăca față cu alții, încât în urmă ne fățărăm chiar și față cu noi înși-ne.

Adesea comitem o trădare mai

mult din slăbiciune, decât cu premeditare.

Nu arare-ori facem bine pentru că apoi nepedepsiți să putem face rău.

Dacă putem resista patimilor noastre, avem a o mulțami mai mult slăbiciunii lor, decât tăriei noastre.

Amă avé puțină plăcere decât nu ne-amă linguși.

Cei mai abili își dau în tötă viața lor aerul, ca și când ar considera violenția de imorală, pentru ca apoi să se felosască de ea la un lucru mare său de importanță pentru ei.

A fi totdeauna viclău denotă un spirit bagatel și mai totdeauna se întemplă, că cel care prin violenția voiesce a se coperi pe deoparte, se descopere pe cealaltă.

Violenția și trădarea se nascu numai din lipsa de abilitate.

Mijlocul cel mai sigurt de a fi înșelat este a se ține mai astut ca alții.

Delicatețea prea exagerată este fineț falsă, și adevărată fineț este delicateț nerăsăfată.

Câte - odată grobianitatea este de ajuns, ca să nu fi înșelat de un viclău.

Slăbiciunea este singura scădere, ce nu se pöte repara.

Este mai ușor a fi înțelept pentru alții, decât pentru sine.

Unicele copii bune sunt acelea, din care putem cunoșce ridiculositatea originalelor rele.

Nici-odată cineva nu se face așa ridicul prin particularitățile ce-le are, ca prin acelea, ce pretinde că le are.

Adesea suntem totu așa de mult în contradicere cu noi înși-ne, ca și cu alții.

Sunt oameni, cari n'ar fi fost înamorați nici-odată, decât n'ar fi audț, nici-odată vorbindu-se despre amor.

(Va urma.)

Cancelaria Negruțu

în Gherla—Sz.-ujvár—Transilvania

DESCHIDE ABONAMENT PE ANUL 1889

la

AMICULUI FAMILIEI. Diaru beletristicu și enciclopedic-literar — cu ilustrațiuni. — Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 zi a lunii în număr câte de 2—3 câte cu ilustrațiuni frumoase; și publică articlii sociali, poezii, romane, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tractează chestiuni literare și științifice cu reflecție la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atenție viața socială a Românilor de pretutindena, precum și a celorlalte populațiuni din patriă și străinătate; și prin glume, în mare parte ilustrate, nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste totu nisuesce a întinde tuturor indivizilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulu de prenumerațiune pre anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci, lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postale.

PREOTUL ROMÂNUL. Diaru bisericescu, scolaru și literaru — cu ilustrațiuni. — Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ câte, și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre dumineci, serbători și diverse ocațiuni, mai alesu funebrele, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă totu soiulu de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericescă, scolară și literară. — Prețulu de prenumerațiune pre anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postale.

Colectanții primesc gratisu totu alu patrulea esemplaru.

Numeri de probă se trimitu gratisu ori-cui cere.

Totu de aci se mai potu procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere înveridită și apretiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulu broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tote trei împreună 1 fl.

Merinde dela școlă seu învățături pentru popor culese din diarul unui scolaru de Dr. Georgiu Popa. — Opulu acesta, pentru povățuirile lui valorose, are se ocupe unu locu de frunte în bibliotecile nostre populare. D-lu autoru a avut nimerita idee, de a publica prin opulu de față unu diaru de școlă, ce și-lu făcuse ca elevu de anul I alu școlei populare superioare din Câmpeni, va se dicea pe când era în alu 4-lea anu de școlă. În acestu diar se cuprind diferite impresiuni din copilăria, atâtu din școlă câtu și afară de școlă: o colecție bogată de diferite povățuiri primite dela învățătorulu seu, pe cari autorulu le-a prelucratu și desvoltatu cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istoriă etc. etc. se află în acestu op, așa că singuru numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. es. capitulu despre fumatu, des pre curățirea trupulu etc. ar fi de ajunsu pentru a merita se nulipsescă din nici o bibliotecă populară românească. Opulu cuprind 289 pagine 8°. — Prețulu unui esemplaru cu porto-francatu e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzarulu. Novelă originală e Emilia Lungu. Prețulu 15 cr.

Puterea amorulu. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 20 cr.

Idealulu perdutu. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 15 cr.

Opera unui omu de bine. Novelă originală. — Continuarea novej: **Idealulu pierdutu** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 15 cr.

Miseriile sociale. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 20 cr.

Fântăna dorulu. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Codreanu craiulu codrulu. Baladă de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Ultimulu Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Bunica și nepotelulu. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé G. Simu. Prețulu 10 cr.

Probitatea în copilăria. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulu 10 cr.

Elu trebuie se se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțu. Prețulu 25 cr.

Brandă seu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșu. Novelă istorică națională. Prețulu 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narățiune istorică după Wachsmann, de Ioanū Tanco. Prețulu 30 cr.

Hermanu și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețulu 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiulu din Fiume prin Vincențiu Nicoră, prof. gimnas. — Cu portretulu M. S. Reginei României. Prețulu 15 cr.

Poesii, de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unu volumu de 192 pagine, cuprind 103 poezii bine alese și arangiate. Prețulu redusu (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafir și violele, poezii populare, culese de Ioanū Popu Reteganu. Unu volumu de 14 câte. Preț. 60 cr.

Tesaurulu dela Petrosa seu Cloșca cu puil ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulu 20 cr.

Biblioteca Sătenulu Român. Cartea III și IV, cuprindu materii forte interesante și amuzante. Prețulu la ambele 50 cr. — câte una deosebit 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprind materii forte interesante și amuzante. Prețulu 30 cr.

Colectă de rețete din economiă, industriă, comerț și chemiă. Prețulu 50 cr.

Economiă pentru școlele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețulu 30 cr.

Spiciure din istoria pedagogiei la noi — la Români. De V. Gr. Borgovan. Prețulu 15.

Manualu de Gramatica limbii române pentru școlele populare în trei cursuri, de Maximu Popu, profesorul la gimnasiulu din Năsăud. — Manualu aprobatu prin ministerulu de culte și instrucțiune publică cu rescriptulu de data 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulu 30.

Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebrele, urmate de iertăciuni, epitaful ș. a. Prețulu 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în școlă populară pentru învățători și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavrilu Trifu profesorul preparandialu. Prețulu 80 cr.

Catechese pentru pruncii școlari din școlele populare. După George Mey preotul în Schörzkirch din diecesa de Rottenburg de Titu Budu parochu gr. cat. în Satu-Singatagu, protopopulu distr. Mara, adm. Vicariulu alu Maramureșulu etc. etc. Edițiunea II. Prețulu unui esemplaru cu porto francatu 1 fl. 05 cr.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victoru Russu. Prețulu unui esemplaru cu porto francatu 1 fl. 05 cr.

Prin mörte la victoriă. Comediă într'unu act. După A. Kotzebue localisată de Irina Sonea n. Bogdanu. Prețulu unui esemplaru 10 cr.

Influința mândriei. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu unui esemplaru 30 cr.

Cuvântări bisericesci în tote serbătorile de peste anu de Ioanū Papiu. — Unu volumu de peste 24 câte 8° mare, hărtia fină. — Numele d-lui I.

Papiu este multu mai bine cunoscutu clerulu român, decâtu se fiă de lipsă a mai recomanda acestu nou productu alu d-sale. Clerulu român a învățatu a i apretu scrierile d-sale pentru însemnata loră valoare literară. — Noulu tomu de predică întrece însu tote volumurile de predică edate până acum, prin întocmirea sa — avându o notiță istorică la fie-care serbătore, — care arată timpul introducerei, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilitu respectiva serbătore. — Prețulu unui esemplaru cu porto francatu e 2 fl. v. a.

Cuvântări funebrele și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de Ioanū Papiu. — Acestu volumu de peste 24 câte cuprind: 8 cuvântări acomodate pentru ori-ce casuri ordinare de mörte, 4 pentru casuri ordinare de mörte întemperate în timpuri diferite ale anulu, 10 la casuri ordinare însu mai special de mörte, 4 la înmormântarea omenilor bătrani, 5 la înmormântarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de mörte speciali; — apoi pe mai bine de patru câte urmază o mulțime de iertăciuni precedate de o introducere generală în iertăciuni, și anume: 1 iertăciunile bărbatulu dela muiere, 2 — a muierii dela bărbatu, 3 — a părintelu dela fi, 4 — a mamei dela fi, 5 — a fiilor dela părinti, 6 a fratelu seu surorii dela frați și surori, 7 — a nepoților dela moși, moșe, buni, bune, străbuni, străbune, 8 — a nepoților dela unchiu și mătușe, 9 — dela nemuri și consăngenii mai departă, 10 — dela consoți de aceeași ocupațiune, 11 — dela binefăcători, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandăm clerulu român acestu bogatu volumu de cuvântări funebrele și iertăciuni lucrate amăsuratu tuturor cerințelor preoției fungente la casuri funebrele. Prețulu unui esemplaru speditu franco e 2 fl. v. a.

Cuvântări bisericesci, tomulu III, scrise de Ioanū Papiu. — Acestu tom cuprind predică pe Dumineci și se estinde pe 12 câte 8° mare. — Prețulu unui esemplaru speditu franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolicu seu concordantele tradițiunei în două limbi — română și latină, tractează despre primatul bisericeci și se estinde pe 22 câte 8° mare. — Scrisu de Ioanū Papiu. — Opulu acesta a fostu recensatu favoritoru și laudat și de foile străine. — Prețulu unui esemplaru speditu franco e numai 1 fl. 50.

Resultatele filosofiei seu cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omulu, despre relațiunile și scopulu lui espuse în modu popularu de profesorulu Dr. Iosif Frappotti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorulu) de Ioanū Papiu. — Acestu op, care se estinde pe 11, câte 8°, e forte acomodat cu premiu pentru cei ce absolvă școlă populară,

se vindu cu prețulu numai de 50 cr esemplariulu speditu franco.

Manualu catecheticu pentru primii ani scolastici, prelucratu după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fostu profesor de s. scriptură, catechetică și metodică în seminariulu archidieceșan din Blășiu, actualmente vicaru archiepiscopescu în Făgărașu. — Acestu op de mare însemnătate pentru literatură catechetică română este o prelucrare liberă, schimbându unele aplicări practice cu altele recerute de relațiunile și lipsele băieților nostri, ér ceremoniele bisericesci înlocuindu-le cu cele preserise și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procederea ce are se o observe catechetulu față cu discipulu sei. Acestă scriere are se fiă unu îndreptaru în mâna catechetilor, învățătorilor și a părinților la instrucțiunea religioasă-morală, ce au se o dea micilor băieți. — Prețulu unui esemplaru din acestu op, — care pörtă clausula aprobărei prea ven. Ordinariatu metropolitănu din Blășiu și care cuprind 222 pag. 8°, avându mai multe poezii în textu, — este 1 fl.

Omiliile celui dintre sfinți Părintelu nostru Ioanū Gură-de-Auru la epistolele sfântulu apost. Paulu către Titu și Filemonu. Traduse de Constantin Morariu. Prețulu unui esemplaru cu porto francatu e 60 cr.

Dumnezeesca liturgie a celui dintru sfinți părintelu nostru Ioanū Chrysostomu compusă din operele acelu sfințu părinte, de Ioanū Boroșiu parochu gr. cat. și ases. consist. Prețulu unui esemplaru cu porto-francatu e 40 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritaru sufletulu. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci, forte frumosu ilustrată. Prețulu unui esemplaru broșurat e 40 cr., legatu 50 cr., legatu în pânză 80 cr., legatu mai fin 1 fl., legatu în piele 1 fl. 30, în legatură de luxu 2.50—2.80

Micul mărgăritaru sufletesc. Cartică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumosu ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe secșele. Prețulu unui esemplaru broșurat e 15 cr., — legatu 22 cr., legatu în pânză 26 cr.

Cartică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe secșele. Cu mai multe icone frumoșe. Prețulu unui esemplaru e 10 cr.; 50—3 flor.; 100—5 fl.

Visulu Prea Santei Vergure Maria a Născătorei de D-șeu urmatu de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu icone frumoșe. Prețulu unui esemplaru legatu speditu franco e 12 cr., 50 esemplare 5 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isus Christos. Prețulu unui esemplaru legatu și speditu franco e 15 cr.; 40 de esemplare 6 fl.; 100 esemplare 10 fl.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU” în Gherla (Sz.-ujvár. — Transilvania), unde se cumpără acțiile tuturor băncilor române cu prețurile cele mai bune.